

STOCKHOLMSKÄLLAN

▶ LÄS MER OM DET GAMLA STOCKHOLM PÅ STOCKHOLMSKÄLLAN: www.stockholmskallan.se

Engelbrekt – ett mäktigt monument

■ ■ Tyngd och allvar var i fokus när Engelbrektskyrkan skulle ritas. Resultatet blev den ikoniska byggnad som idag är kulturminnesskyddad.

Efter att Stockholms stad i mars 1904 ställt en tomt till Hedvig Eleonora församlings förfogande för uppförande av en kyrka med dithörande församlingslokaler, utlystes en arkitekt-tävling av kyrkorådet 1905. 22 förslag kom in varav arkitekten Lars Israel Wahlmans tilldelades första pris den 12 maj 1906.

Huvudritningarna till kyrkan hade av Kung. Maj:t (Överintendentensämbetet) fastställts 1908 och i april 1909 antogs Wahlman som arkitekt och chef för byggnadsföretaget. Byggnaden av kyrkan fullbordades 1911 och är den första stora kyrkobyggnad som helt genomfört den nationella tegelstilens idéer.

Arkitekten har utnyttjat terrängen på ett sådant sätt att kyrkobyggnadens fasthet, tyngd och allvar starkt framträder. Liket ett trapparrang-

” Tornet vill symbolisera församlingen.

emang bygger kyrkan upp sig som en grupp av till varandra fogade byggnadskroppar. Det ca 90 meter smäckra tegeltornet med sin guldglänsande krona reser sig över den kringliggande bebyggelsen och påminner i sin formgivning om en kampanil (fristående klocktorn) med dess djupt kristna symbolik. Tornet vill nämligen symbolisera församlingen såsom Kristibrud och därför avslutas det med en förgylld ”brudkrona”.

Byggnadsvolymer med sina tunga tegelmurar och inslaget av natursten ger ett mäktigt intryck och kyrkorum-

met har en frapperande rymd med sin väl tilltagna takhöjd och vidsträckt korsarmar. Ljusföringen är otroligt speciell med dels dagsljuset som strålar in genom korsarmarnas stora fönster samt dels mer eller mindre dolda ljuskällor.

Även utformningen av inventarier såsom altarpredikstol, dopfunt, kyrksilver och textilier var L. I. Wahlman ansvarig för.

Professorn vid Konsthögskolan Olle Hjortzberg stod för kornmålningen och utsmyckningen av dopkapellens väggar vilka är utförda al fresco, alltså direkt på färska puts. Hjortzberg som för den breda allmänheten kanske mest är känd för affischen till Olympiska sommarspelen 1912.

Engelbrektskyrkan invigdes den 25 januari 1914 av kyrkoherde Axel Landquist och närvarande var kung Gustaf V, kronprins Gustaf Adolf och kronprinsessan Margareta.

Kyrkan är skyddad enligt 4 kapitlet lagen om kulturminnen och ligger i ett område av riksintresse för kulturmiljövården.

Karin Borgkvist Ljung

IMPONERANDE INTRYCK. Engelbrektskyrkan med sina tunga tegelmurar ger ett massivt intryck. Lars Israel Wahlman ritade förslaget som blev dagens ikoniska kyrka. FOTO: INGEMAR GRAHN

Kraftfulla borgar

■ Under 1800-talets senare del är de mest utmärkande arkitekterna Ragnar Östberg (Stadshuset) och Carl Westman (Stockholms rådhus).

■ Denna period anses som en storhetstid för svensk arkitektur. Två meningsfränder till Östbergs "kraftfulla borgar" var Lars Israel Wahlman och Torben Grut (Stadion).

■ På flera ställen i Sverige gjorde Wahlman betydande insatser med stora tegelbyggen så som slotten Hjuläröd (1897 med I.G. Claesson) och Tjolöholm (1904).

■ Hans stil utvecklades genom influenser av jugendstilen och då framför allt den brittiske villaarkitekten Baillie Scott.